

МІНОБОРОНИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ
ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ І НАУКИ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Повітрофлотський проспект, 6
Київ, 03168
Тел./факс: (044)520-07-62
E-mail: dvon_mou@post.mil.gov.ua
Код ЄДРПОУ 24982172

БОРОВИКУ М.М.

На № 1907/22-01 від 21.09.2023

У Департаменті військової освіти і науки Міністерства оборони України в межах повноважень розглянуто Ваш запит, надісланий на електронну адресу Апарату Ради національної безпеки та оборони України з використанням сервісу сайту “Доступ до правди”, щодо надання інформації з низки питань, пов’язаних з реалізацією громадянами України, мобілізованими до лав Збройних Сил України, прав на здобуття наукових ступенів доктора філософії (кандидата наук) і доктора наук в аспірантурі та докторантурі закладів вищої освіти (наукових установ) у післявоєнний період.

За результатами опрацювання повідомляємо наступне. Відповідно до абзацу другого та третього частини другої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку і мобілізацію” аспіранти та докторанти, які навчаються за денною або дуальною формами здобуття освіти, а також наукові і науково-педагогічні працівники закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають вчене звання та/або науковий ступінь, і педагогічні працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти, за умови, що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передвищої освіти, наукових установах та організаціях, закладах професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки, не підлягають призову на військову службу під час мобілізації в особливий період.

Разом з тим, у частині, що стосується питання переривання навчання здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії, який одночасно є і науковим ступенем, пунктом 2 статті 46 Закону України “Про вищу освіту” передбачено, що зазначеній категорії осіб, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Довідково. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)” підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі (ад’юнктурі) закладу вищої освіти (наукової установи) за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання, підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі закладу вищої освіти (наукової установи) за очною (денною) формою навчання, поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у відповідному закладі вищої освіти (науковій установі), а також шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної діяльності є Міністерство освіти і науки України, яке, зокрема, розробляє порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), а також затверджує положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти.

Своєю чергою Міністерство оборони України має право своїми актами встановлювати особливі вимоги до підготовки та реалізації прав і обов’язків здобувачів в аспірантурі (ад’юнктурі) та докторантурі виключно у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, наукових установах, які належать до сфери його управління (далі – ВВНЗ, ВВП ЗВО, НУ системи Міноборони).

Відповідно до пункту 6 розділу VII наказу Міністерства оборони України від 09.12.2022 р. № 424 “Про затвердження Особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, наукових установах системи Міністерства оборони України”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.01.2023 р. за № 195/39251 (далі – наказ), строк підготовки в ад’юнктурі становить чотири роки, у докторантурі – два роки; строк навчання в ад’юнктурі або перебування в докторантурі може продовжуватися на період хвороби особи, яка навчається в ад’юнктурі (перебуває в докторантурі), або з інших причин, передбачених чинним законодавством. Крім того, відповідно до пункту 9 розділу VII наказу здобувачі провадять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також планується строк захисту дисертації протягом періоду підготовки в ад’юнктурі (докторантурі).

У пункті 13 розділу XIII наказу також визначено, що в умовах особливого періоду у разі відриву ад’юнктів (докторантів) від виконання обов’язків щодо опанування освітньо-наукової програми (підготовки дисертації доктора наук) строки підготовки в ад’юнктурах та докторантурах можуть бути продовжені за рішенням вчених рад ВВНЗ, ВВП ЗВО і НУ системи Міноборони на строк, який не перевищує строк відриву.

З огляду на зазначене, оборонне відомство забезпечує права та необхідні умови для здобуття військовослужбовцями наукових ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук у ВВНЗ, ВНП ЗВО, НУ системи Міноборони.

Стосовно питання відповідності українського законодавства загальноєвропейським практикам і нормативно-правовим актам Європейського Союзу у розрізі термінів та процедури підготовки докторів філософії рекомендується звернутися із запитом до Міністерства освіти і науки України.

Директор департаменту

Володимир МІРНЕНКО